

Forebyggende rusarbeid ved Stend VGS

HANDLINGSPLAN

Stend, august 2023

Innledning

Stend videregående skole har som mål å være en trygg, god og inkluderende skole for alle elever og ansatte.

Skolen ønsker å være et sted hvor elevene øves opp til å ta gode valg angående rusmidler. Vi ønsker at den enkelte elev tar gode valg personlig, og i tillegg at elever kan påvirke hverandre til å ta gode valg.

Vi vet at man i årene på videregående skole kan risikere å stå overfor utfordringer relatert til rus. Det kan gjelde både bruk, kjøp og salg.

Denne handlingsplanen viser hvordan skolen vår jobber systematisk for et rusfritt skolemiljø. Den vil i tillegg kunne gi verdifull informasjon og tips både til elever, ansatte og foresatte i møte med rusrelaterte problemstillinger.

Formål og delmål

Stend videregående skole skal kontinuerlig arbeide for at vi skal ha et rusfritt skolemiljø

- Skolen skal arbeide for at alle elever, ansatte og foresatte får oppdatert **informasjon** om rusrelaterte tema
- Skolen skal jobbe for at alle elever, ansatte og foresatte **vet hvor de skal henvende seg ved bekymringer** knyttet til rus.
- Skolen skal iverksette ulike **aktiviteter** på skolen for å **øke kompetansen** om rusrelaterte tema for elever og ansatte.
- Skolen skal **hjelpe** elever som har et rusproblem

Lovgrunnlaget

Hovedbegrunnelsen for at skolen vår driver med rusforebyggende arbeid er hjemlet i flere lover/forskrifter:

- Opplæringsloven: § 9 A-2. Retten til et trygt og godt skolemiljø
- Forskrift om felles ordens og atferdsreglement for Vestland fylkeskommune
- Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten: § 6. Innholdet i helsetjeneste i skoler

Årshjul for informasjons- og forebyggende arbeid om rus

Hva	Hvordan	Når	For hvem	Ansvar
Informasjon om handlingsplan	Skolens nettside Første personalsamling Basistid	august	ansatte og elever	Ass. Rektor/ Sosialpedagogisk rådgiver Kontaktlærer
Informasjon til foresatte/ foreldresamarbeid	Foreldremøter	august	foresatte	Rektor, Ass. Rektor Sosialpedagogisk rådgiver, Helsesykepleier
Aktivitet i samarbeid med elevrådet	Oppstartsseminar med elevrådet	før høstferien	tillitselever	Elevrådskontakt, sos. rådgiver
Aktivitet i klassene	Aktivitet i klassene	november-april	Vg1-elever Vg2-elever	Kontaktlærer
I dialog med russen	-Avtale med russen -Ulik info. til russen	november mars/ april	russen og russestyret	Kontaktperson for russen /sosialpedagogisk rådgiver Helsesykepleier/ Politiet

Rutiner ved ulike scenario

Scenario 1: Ved bekymring om en elev sine rusvaner

Tiltak	Når	Ansvar
Melde til helsesykepleier/sosialpedagogisk rådgiver	Innen 3 dager	Den som er bekymret
Eleven innkalles til en samtale	Innen 3 dager etter melding	Helsesykepleier/sosialpedagogisk rådgiver

Ved innrømmelse av utfordringer knyttet til rusvaner

Tiltak	Når	Ansvar
Informere om mulighet for hjelp/oppfølging av fagpersoner på skolen og eksterne samarbeidspartnere	Vurderes av de ansvarlige	Helsesykepleier/sosialpedagogisk rådgiver
Eventuelt varsle foresatte (under 18 år) eller oppfordre elev til å orientere foresatte (over 18 år)		
Innkalle elev og eventuelt foresatte for å diskutere hva som kan hjelpe eleven, og det videre forløpet.		
Plan for oppfølging		

Uten innrømmelse av utfordringer knyttet til rusvaner

Tiltak	Når	Ansvar
Observasjonsperiode	2-3 uker	Kontaktlærere/faglærere/miljøarbeidere
Ny samtale med elev		Helsesykepleier/sosialpedagogisk rådgiver
Eventuelt varsle foresatte ved fortsatt mistanke		
Eventuelt samtale med elev og foresatte. Det videre forløpet avtales		

Scenario 2: Mistanke om at en elev er ruset på skolen

Tiltak	Når	Ansvar
Melde til kontaktlærer/sosialpedagogisk rådgiver/helsesykepleier/avdelingsleder	Så tidlig som mulig	Den som har mistanke
Samtale med eleven	Så tidlig som mulig	Sosialpedagogisk rådgiver/helsesykepleier/avdelingsleder

Ved synlig ruset på skolen

Tiltak	Når	Ansvar
Eleven skjermes, og foresatte kontaktes (under 18 år)	Så tidlig som mulig	Ass. rektor/Avdelingsleder
Eleven innkalles til samtale sammen med foresatte: Informere om mulighet for hjelp/oppfølging av fagpersoner på skolen og eksterne samarbeidspartnere	Dagen etter	Helsesykepleier/sosialpedagogisk rådgiver
Plan for oppfølging	Vurderes av ansvarlige	Sosialpedagogisk rådgiver/avdelingsleder

Scenario 3: Ved mistanke om overdose

Tiltak	Når	Ansvar
Kontakt rusakutten eller 113	Umiddelbart	Den som oppdager det

Scenario 4: Ved mistanke om kjøp/salg av rusmidler på skolen

Tiltak	Når	Ansvar
Ta kontakt med rektor/ass. rektor/avdelingsleder	Samme dag	Den som har mistanke
Samtale med den/de det gjelder	Innen 3 dager	Rektor/Assisterende rektor/Avdelingsleder
Kontakte foresatte (under 18 år)		
Kontakte politiet		
Oppfølgingsavtale med tilbud om hjelp	Vurderes av ansvarlige	Helsesykepleier/sosialpedagogisk rådgiver/eksterne

Ressurspersoner på skolen

Kristine Haakonsen Bernard (helsesykepleier), tlf. **408 13 473**

Liv H. Fjellanger (sosialpedagogisk rådgiver), tlf. **456 19 133**

Karoline Henne Hille (sosialpedagogisk rådgiver) tlf. **456 19 137**

Kari Spilsberg (assisterende rektor), tlf. **918 22 917**

I tillegg vil **rektor** og de ulike **avdelingslederne** være aktuelle personer å ta kontakt med:

Leif Sigurd Danielsen (rektor), tlf. **926 18 690**

Tine O. Laskemoen (avdelingsleder Salg, service og reiseliv), tlf. **997 16 796**

Rune Lindgren (avdelingsleder Idrettsfag), tlf. **930 01 375**

Anne-Kjersti Lien (avdelingsleder HTH) tlf. **416 73 710**

Torbjørn Litlere (avdelingsleder Naturbruk/Påbygg), tlf. **404 88 885**

Janne Seilen (avdelingsleder Naturbruk), tlf. **920 94 232**

Frode Skudal (avdelingsleder Sosial grunnkompetanse), tlf. **959 68 765**

Lars Ivar Søvik (avdelingsleder Yrkesfaglig grunnutdanning, HTA og anleggsgartner), tlf. **958 98 287**

Hjelpetelefoner

Rusakutten: **53 03 27 79** (åpent 00.00-24.00 hver dag)

Rustelefon: **915 08 588**

Doping-telefonen: **800 50 200**

Noen aktuelle nettsteder

[Ung Rus Oppdagelse \(URO\) på helse-bergen.no](http://helse-bergen.no)

[Skole og fagstoff på Rusinfo.no](http://rusinfo.no)

[Blå Kors på blakors.no](http://blakors.no)

[Psykisk helse - Helsedirektoratet](http://helsedirektoratet.no)

[Antidoping Norge på antidoping.no](http://antidoping.no)

[Ung Arena Bergen på bergen.kommune.no](http://bergen.kommune.no)

[Helsestasjon for ungdom ved Nesttun helsestasjon på bergen.kommune.no](http://bergen.kommune.no)

[Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse \(ROP\) på rop.no](http://rop.no)

Vedlegg 1: Noen tegn som tyder på at en elev har begynt å ruse seg

Adferd

- Brå forandringer i adferdsmønstre
- Tap av interesse for skole, arbeid og deltakelse i fritidsaktiviteter
- Mye fravær fra skole
- Uventet eller påfallende skifte fra ellers faste omgangsvener til mer sporadiske og ubestemmelige miljøer som eleven ikke ønsker å gjøre ordentlig rede for
- Mer hyppige og langvarige fravær fra hjemmet, også utover kvelden/natten uten å gi noe god forklaring på dette
- Generelt inntrykk at fortroligheten til foresatte/lærere/venner blir dårligere
- Økt oppfarehet og irritabilitet
- Spesielt pratsom utover det normale, men hopper fra emne til emne uten klar sammenheng
- Økt tilgang på og behov for penger
- Sterke meninger om, og eventuelt latterliggjøring av, media eller "autoritetenes" fremstilling av rusmisbrukere og narkotika (spesielt Cannabis)

Fysiske forandringer

- Vekttap
- Dårlig matlyst eller uvanlig stor matlyst
- Kvalme og oppkast
- Generelt redusert allmenntilstand
- Kløe i ansikt og hals
- Sterkt sammentrukne eller sterkt utvidede pupiller
- Røde, blodsprengete og/eller tårefylte øyne
- Stadig rennende nese
- Grimaser, skjærer tenner og skjelver på hendene

Sosiale problemer

- Holder ikke avtaler, kan tas i store og små løgner, glemmer mye
- Bagatelliserer konflikter med skolen, hjem, arbeidsgiver, kamerater, politi o.l.
- Oppholder seg med kjente misbrukere
- Tyverier av gjerne lett omsettelige gjenstander
- Tiltakende "gi blaffen"- mentalitet og negativ innstilling til generelle samfunnsmessige normer
- Mindre opptatt av personlig hygiene

Vedlegg 2: Generelle tegn på bruk av anabole steroider

Under starten av bruken

- Økt oppstemthet
- Kraftig økt selvtillit
- Økt energinivå
- Mindre behov for søvn
- Økt seksuallyst
- Kan oppleve økt irritasjon, sinne og fiendtlighet

Etter en viss tids bruk

- Nedsatt impuls kontroll
- Aggressiv atferd
- Økt mistenksomhet
- Økt sjalusi
- Redusert empati

Etter avsluttet bruk

- Energiløshet
- Konsentrasjonsvansker
- Søvnforstyrrelser
- Redusert selvtillit
- Sosial tilbaketrekning
- Redusert seksuallyst
- Depresjon

